

Forfatter: Bagger, Carl

Titel: Udrag fra Udvalgte Skrifter

Citation: Bagger, Carl: "Udvalgte Skrifter", i Bagger, Carl: *Udvalgte Skrifter*, udg. af OSKAR SCHLICHTKRULL , 1928, s. XLIX. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-bagger01val-shoot-idm140621538604016/facsimile.pdf> (tilgået 18. april 2024)

Anvendt udgave: Udvalgte Skrifter

Arthurs Skikkelse er jo saaledes i Skitsen varieret i Williams, Christians og Jacobsens og yderligere anset i den forførende Løjtnant, og Mathildes anes i Præstedatteren, som forføres af Løjtnanten og ender i Antoniestræde. Den hjemvendende Indienfarer med den syge Kone (i Skitsen) gaar ligeledes over i Romanen. Af Trespaltningen udvikler sig en Tospaltning med et ganske anderledes interessant Perspektiv, idet en ny Fase vises i Billedet af Johannes. Men for at tegne den maatte Bagger først selv have set den. Den dukker op lige i Slutningen af Skitsen. Mens denne begynder med en næsten religiøs Forherligelse af Bohæmelivet, ender den i en Fordømmelse af det. Først efter at Christian til sidst har set sit eget hæslige Billede med Vinen glødende paa Kinderne, og Øjnene stive i Hovedet: »see, saadan ser du ud, naar du er lystig«, — faar Bagger Øje paa Johannes-Skikkelsen.

VI.

Madvig havde endvidere Ret, naar han i Baggers Stil fandt mere Affektation end Originalitet. Han led saaledes af en ubehagelig Tilbøjelighed til at give sine Arbejder Spor af megen Lærdom, og han har let — alt for let — ved at lade sin udbredte, men spredte Læsning gaa uforarbejdet over i sit Forfatterskab. Naar han f. Eks. i »Min Broders Levnet« lader Moderen vise sig for Johannes med de Ord: »Eftertragt ikke, hvad der aldrig kan tilhøre dig,« saa er det en tydelig, men ilde anbragt Reminiscens fra *Vaulundurs Saga*. Ogsaa megen ufordøjet Blichers Læsning (Blicher var Baggers Yndlingsforfatter) har sat sine Spor, tydeligst i Romanens Jyllands-Skilddring. Paa Blichers Manér indledes Beskrivelsen med

en geologisk Oplysning, der iøvrigt er lige saa uholdbar som hos Blicher («Røverstuen») og derefter følger — ligeledes i Blichers Stil — en Fremhævelse af almindelige Væsenstræk hos Jyderne («Hosekræmmeren»). Men mens Blicher i sin Fortælling uddyber og motiverer de Paastande, han fremfører, savnes en saadan Forbindelse hos Bagger. Han fortæller saaledes, at Jyden fuldt vel kender Pengenes Værdi; men af Fortællingen fremgaar dette ikke. Han priser Jyden, fordi han ikke er beheftet med Overtro; men i den flg. Skildring nævnes det ene Eksempel efter det andet paa Overtro hos de Jyder, han beretter om. — Endvidere: i Skildringen af Mathildes natlige Besøg hos Johannes og navnlig af hans paafølgende Betragtninger over den faldne Engel, er der Mindelser fra »En Landsbydegns Dagbog«, og fra samme Værk er meget ubetænksomt Morten Vinges Ord om Kærligheden, der forjager hans Appetit og hans Søvn, overført paa Halvor Thyesen. I »Jøderne paa Hald« har han fundet en med sin egen beslægtet Fantaseren over et brødefuldt Ophav: »Hvor smerteligt er det dog aldrig at have kjendt de Arme, der første Gang omslyngede os! det Bryst, der gav første Næring! ikke at kunne mindes det Aasyn, der med Æmhed og Henrykkelse hvilede paa vort! Ak! mon ogsaa paa mig? mig — forbuden Elskovs ulyksalige Frugt? Mon ikke snarere de bitterste Taarer have vædet mine spæde Kinder, og den dybeste Kummers Sukke blandet sig med mine Skrig.« Og ligesom Johan i samme Fortælling drømmer om sin Moder, og hendes Billede i Drømme sammensmeltes med den elskedes, saaledes ogsaa Johannes i »Min Broders Levnet«.

L